

Postępowanie przy wydawaniu DECYZJI USTALAJĄCYCH POZIOM POTRZEBY WSPARCIA

I. CO TO JEST POZIOM POTRZEBY WSPARCIA?

Potrzeba wsparcia to następstwo braku lub utraty autonomii fizycznej, psychicznej, intelektualnej lub sensorycznej. Przy ustaleniu potrzeby wsparcia bierze się pod uwagę, adekwatnie do wieku oraz niepełnosprawności fizycznej, psychicznej, intelektualnej lub sensorycznej, **zdolność osoby do samodzielnego wykonywania określonych czynności**, związanych z obszarami codziennego funkcjonowania oraz **rodzaj wymaganego wsparcia**, z uwzględnieniem czasu niezbędnego do jej wykonania oraz konieczności wsparcia przez inną osobę lub technologię wspomagającą, mającą na celu zapewnienie zwiększenia lub utrzymania niezależności osoby niepełnosprawnej.

II. KTO MOŻE UBIEGAĆ SIĘ O USTALENIE POZIOMU POTRZEBY WSPARCIA?

Potrzebę wsparcia ustala się osobom **posiadającym orzeczenie:**

- o **zakwalifikowaniu przez organy orzekające do jednego z trzech stopni niepełnosprawności**,

- **lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o:**

1) całkowitej niezdolności do pracy, ustalone na podstawie art. 12 ust. 2, i niezdolności do samodzielnej egzystencji, ustalone na podstawie art. 13 ust. 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych traktowane jest na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;

1a) niezdolności do samodzielnej egzystencji, ustalone na podstawie art. 13 ust. 5 ustawy wymienionej w pkt 1, jest traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;

2) całkowitej niezdolności do pracy, ustalone na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy wymienionej w pkt 1, jest traktowane na równi z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności;

3) częściowej niezdolności do pracy, ustalone na podstawie art. 12 ust. 3, oraz celowości przekwalifikowania, o którym mowa w art. 119 ust. 2 i 3 ustawy wymienionej w pkt 1, jest traktowane na równi z orzeczeniem o lekkim stopniu niepełnosprawności.

UWAGA! Osoby, które przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 100 z późn. zm.) zostały zaliczone do jednej z grup inwalidów, są osobami niepełnosprawnymi w rozumieniu ustawy, jeżeli przed tą datą orzeczenie o zaliczeniu do jednej z grup inwalidów nie utraciło mocy.

III. GDZIE MOŻNA UBIEGAĆ SIĘ O USTALENIE POZIOMU POTRZEBY WSPARCIA?

Decyzję ustalającą poziom potrzeby wsparcia wydają wojewódzkie zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności.

Skład ustalający (co najmniej dwuosobowy) jest wyznaczany przez przewodniczącego wojewódzkiego Zespołu spośród specjalistów do spraw ustalania poziomu potrzeby wsparcia. Specjalistę do spraw ustalania poziomu potrzeby wsparcia powołuje się spośród osób będących:

- 1) fizjoterapeutą
- 2) psychologiem
- 3) pedagogiem
- 4) pedagogiem specjalnym
- 5) pracownikiem socjalnym
- 6) doradcą zawodowym - posiadającym tytuł zawodowy magistra uzyskany po ukończeniu studiów na
- 7) pielęgniarką albo pielęgniarem

IV. CO TRZEBA ZROBIĆ, ABY UBIGAĆ SIĘ O WYDANIE DECYZJI USTALAJĄCEJ POZIOM POTRZEBY WSPARCIA

Wojewódzki Zespół wszczyna postępowanie na wniosek osoby, o której mowa w pkt II, albo na wniosek uprawnionego podmiotu. Wniosek o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia można złożyć wraz z wnioskiem o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności. Wniosek o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia, składa się w postaci:

- 1) elektronicznej za pomocą systemu teleinformatycznego utworzonego przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego albo
- 2) papierowej.

Wniosek o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia składa się do wojewódzkiego zespołu.

Wniosek, o którym mowa w ust. 4 pkt 2, może zostać złożony za pośrednictwem powiatowego zespołu, wówczas wniosek przekazywany jest przez powiatowy zespół do wojewódzkiego zespołu nie później niż w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania.

V. JAKIE DOKUMENTY NALEŻY DOŁĄCZYĆ DO WNIOSKU O WYDANIE DECYZJI USTALAJĄCEJ POZIOM POTRZEBY WSPARCIA

Do wniosku należy dołączyć załączniki:

- **kwestionariusz samooceny** trudności w zakresie wykonywania czynności związanych z funkcjonowaniem. Kwestionariusz służy dokonaniu samooceny przez osobę ubiegającą się o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia w zakresie ograniczenia lub utraty jej autonomii fizycznej, psychicznej, intelektualnej lub sensorycznej w wykonywaniu określonych czynności, związanych z obszarami codziennego funkcjonowania, z uwzględnieniem oceny poszczególnych czynności wyrażonych w wartościach punktowych oraz wskazaniem oczekiwanego wsparcia i jego częstotliwości w zakresie wykonywania czynności związanych z funkcjonowaniem,
- **kopię orzeczenia**,
- dokument potwierdzający status opiekuna prawnego, kuratora osoby z niepełnosprawnością albo osoby reprezentującej ośrodek pomocy społecznej lub centrum usług społecznych – jeżeli dotyczy;
- upoważnienie do reprezentowania pełnoletniej osoby z niepełnosprawnością – jeżeli dotyczy.

V. CZYNNOŚCI SKŁADU USTALAJĄCEGO

Poziom potrzeby wsparcia ustalany jest na podstawie obserwacji, wywiadu bezpośredniego oraz oceny funkcjonowania osoby ubiegającej się o ustalenie poziomu potrzeby wsparcia, przy zastosowaniu formularza w zakresie ustalania poziomu potrzeby wsparcia dla osób zaliczonych do stopnia niepełnosprawności, a także na podstawie informacji wskazanych w kwestionariuszu, o którym mowa w art. 6b⁴ ust. 3.

Obserwacja polega na dokonaniu spostrzeżeń obejmujących zachowanie i sposób funkcjonowania osoby zainteresowanej oraz jej angażowanie się w wykonywanie dowolnych działań dotyczących czynności związanych z obszarami codziennego funkcjonowania w celu dokonania oceny co do zdolności ich samodzielnego wykonania.

Wywiad bezpośredni polega na uzyskaniu od osoby zainteresowanej informacji dotyczących jej zachowania i sposobu funkcjonowania, w wykonywaniu przez nią czynności związanych z obszarami codziennego funkcjonowania oraz jej angażowania się w ich wykonywanie, w celu dokonania oceny co do zdolności ich samodzielnego wykonania. W przypadku niemożności uzyskania od osoby zainteresowanej informacji, można uzyskać je od opiekuna faktycznego osoby zainteresowanej.

Ocena funkcjonowania polega na wskazaniu wykonania, skierowanym bezpośrednio do osoby zainteresowanej, dowolnych działań dotyczących czynności związanych z obszarami codziennego funkcjonowania, oceniających sposób jej funkcjonowania i angażowanie się w ich wykonywanie, w celu dokonania oceny co do zdolności ich samodzielnego wykonywania.

Ustalenie poziomu potrzeby wsparcia dokonuje się, za zgodą osoby ubiegającej się o ustalenie poziomu potrzeby wsparcia w miejscu jej stałego pobytu na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, albo w siedzibie wojewódzkiego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności albo w miejscu przez niego wyznaczonym.

Członkowi składu ustalającego poziom potrzeby wsparcia przysługuje ochrona prawna przewidziana dla funkcjonariuszy publicznych.

VI. ILE TRWA ROZPATRYWANIE WNIOSKU?

Wnioski, o których mowa w art. 6b³ ust. 1, art. 6b⁵ ust. 5 i art. 6b⁶ ust. 1, **rozpatrywane są w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia wpływu do wojewódzkiego zespołu.**

VII. CO ZAWIERA DECYZJA USTALAJĄCA POZIOM POTRZEBY WSPARCIA?

W decyzji, o której mowa w art. 6b³ ust. 1, ustala się poziom potrzeby wsparcia, o którym mowa w art. 4b ust. 3.

VIII. NA JAK DŁUGO WYDAWANA JEST DECYZJA USTALAJĄCA POZIOM POTRZEBY WSPARCIA?

Decyzję ustalającą poziom potrzeby wsparcia, o którym mowa w art. 4b ust. 3, wydaje się **na okres, na który osoba została zaliczona do osób niepełnosprawnych** na podstawie ostatecznego orzeczenia, ustalającego stopień niepełnosprawności, albo orzeczenia, o którym mowa w art. 5 albo art. 62, o których mowa w art. 6b⁴ ust. 1 pkt 2, **jednakże na okres nie dłuższy niż 7 lat.**

IX. CZY OD DECYZJI MOŻNA SIĘ ODWOŁAĆ?

Od decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia **przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy do wojewódzkiego zespołu** składany w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji. Od decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia, wydanej w wyniku ponownego rozpatrzenia sprawy, **przysługuje odwołanie do sądu pracy i ubezpieczeń społecznych.**

X. KTO SPRAWUJE NADZÓR NAD USTALANIEM POZIOMU POTRZEBY WSPARCIA?

Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych sprawuje nadzór nad ustalaniem poziomu potrzeby wsparcia.